

PRÍHOVOR HLAVNÉHO PREDSTAVENÉHO

dona Fabia Attarda

Vychovávať k milosrdenstvu

Podobenstvo o farizejovi a mýtnikovi (Lk 18, 9 – 14) nie je pre nás vychovávateľov a evanjelizátorov len jednoduchým morálnym príbehom o pýche a pokore, ale hlbokým zjavením toho, ako sa s nami Boh stretáva a ako sme povolaní odovzdávať túto premieňajúcu skúsenosť.

Viera ako povolanie k vzťahu založenému na milosrdenstve

Keď farizej vstupuje do chrámu, prináša si obraz Boha vytvorený na vlastnú mieru: Boha, ktorý si zapisuje zásluhy a poklesky, ktorý odmeňuje spravodlivých a odsudzuje hriešnikov. Jeho modlitba je porovnávaním sa s ostatnými: „*Ďakujem ti, že nie som ako ostatní ľudia.*“ Chýba autentický vzťah. Je tu len samolúboosť.

Naproti tomu mýtnik vstupuje do chrámu s vedomím svojej vlastnej nehodnosti. Jeho prosba „*Bože, buď milostivý mne hriešnemu*“ nie je vyjadrením zúfalstva, ale odvážnou otvorenosťou pre vzťah, ktorý je možný práve preto, že je založený na milosrdenstve. On tuší to, čo farizejovi uniklo: Boh nie je sudca, ale Otec, ktorý vyčkáva na návrat svojich synov, čo sa vzdialili.

Pre nás vychovávateľov je tento rozdiel zásadný. Koľkokrát nevedomky odovzdávame obraz Boha, ktorý sa viac podobá tomu farizejovmu? Boha, ktorý pozoruje, hodnotí, odmeňuje alebo trestá na základe nášho duchovného výkonu? Výchova k viere podporuje stretnutie sa s milosrdenstvom, skúsenosť, v ktorej objavujeme, že sme milovaní – pretože sme milovanými synmi a dcérami aj v našej krehkosti.

Evanjelizovať znamená uvádzať ľudí do tohto milosrdného vzťahu, pretože Boh nečaká, kým budeme dokonalí, aby nás miloval, ale práve v našej biede prejavuje bohatstvo svojej lásky. *Toto je tá dobrá zvesť, ktorú máme hlásať: vzťah, ktorý premieňa zvnútra.*

Vzťah, ktorý vychádza z pokory srdca

Pokora tohto mýtnika je podmienkou, ktorá umožňuje stretnutie s Bohom. Keď tam stál „vzadu“ a „neodvážil sa ani oči k nebu zdvihnúť“, spoznáva nekonečný nepomer medzi Božou svätosťou a vlastnou biedou, ale aj dôveru, že tento svätý Boh sa skláňa k tým, ktorí uznávajú, že sú biedni a potrebujú pomoc.

Naopak, modlitba farizeja je plná jeho „ja“: „*ja sa postím*“, „*ja dávam desiatky*“. Svoju náboženskú identitu si vybudoval na sebaapresadzovaní, na porovnávaní sa s inými, na ukazovaní vlastných činov. Už teraz sa cíti naplnený, úspešný a spravodlivý.

V oblasti výchovy a evanjelizácie je pokora srdca schopnosť uznávať, že neustále potrebujeme záchranu, že nikdy nemáme brať svoj vzťah s Bohom ako samozrejmosť a že máme zostať otvorení pre dar jeho milosti. Je to postoj tých, ktorí vedia, že kresťanský život nie je raz

a navždy získaným vlastníctvom, ale každodennou cestou, na ktorej sa dávame formovať Božím milosrdenstvom.

Ako vychovávatelia sme povolani vydávať svedectvo o tejto pokore ako prví, uznávať svoje obmedzenia, svoje krehkosti, svoju neustálu potrebu obrátenia. Len tak sa stávame dôveryhodnými a vytvárame priestor, kde aj iní môžu zložiť svoje masky a prísť pred Boha takí, akí sú.

Byť milovanými hriešnikmi, ktorým sa odpustilo

Záver podobenstva je veľmi silný: „*Tento odišiel domov ospravedlnený, a nie tamten.*“ Mýtnik, ktorý okrem vlastnej biedy nemal čo ponúknuť, dostáva všetko. Farizej, ktorý mal toľko čo ukazovať, zostáva vo svojej neplodnej ilúzii.

Boh neospravedlňuje toho, kto sa považuje za spravodlivého, ale toho, kto uznáva, že je hriešnik. Nenaplnia toho, kto je plný, ale toho, kto je prázdny. Nestretáva sa s tým, kto necíti potrebu, ale s tým, kto úpenlivo prosí o uzdravenie. Je to evanjeliový paradox: sme spasení, pretože hoci sme hriešnikmi, Božie milosrdenstvo je väčšie.

V súčasnej náboženskej výchove nám podobenstvo naznačuje, že keď uznáme svoj hriech, otvárame sa milosti, ktorá premieňa. Hriech nás nerozdví.

Byť milovanými hriešnikmi, ktorým sa odpustilo, nie je status menejcennosti, ale vlastný stav kresťana. Je to identita, ktorá nám umožňuje žiť v slobode, bez predstierania, že sme dokonalí, bez skrývania svojich pádov, bez toho, aby sme si budovali fasádu úctyhodnosti. Je to vedomie, že základ nášho života nespočíva v tom, čo sme urobili, ale v tom, čo pre nás urobil a stále robí Boh.

Svedkovia osobne zakúšaného Božieho milosrdenstva

Mýtnik, ktorý sa vracia domov ospravedlnený, sa nevyhnutne stáva svedkom. Nemôže mlčať o tej skúsenosti, že bol prijatý, že mu bolo odpustené a že bol vyzdvihnutý. Jeho život bude hovoriť o tom milosrdenstve, ktoré ho premenilo.

A práve tu je v hre skutočná evanjelizácia. Nehlásame abstraktné teórie o Božom milosrdenstve, ale vydávame svedectvo o osobnej skúsenosti. Hovoríme o odpustení, ktoré sme dostali, o láske, ktorá nás hľadala a našla, o vzťahu, ktorý dal zmysel našej existencii.

Pre tých, čo pracujú v oblasti výchovy a evanjelizácie, to znamená predovšetkým pestovať svoj duchovný život ako živú skúsenosť tohto milosrdenstva. Skôr ako budeme učiteľmi, musíme byť učeními. Skôr ako budeme učiť iných, musíme sa učiť my sami. Skôr ako budeme dávať, musíme prijímať. Dôveryhodnosť nášho ohlasovania sa meria pravdivosťou našej skúsenosti. Okrem toho to znamená vytvárať výchovné prostredie, kde ľudia môžu zažiť tú istú skúsenosť. Nie prostredie, kde sa súdi, ale prijíma. Nie miesto, kde človek musí preukazovať zásluhy, ale priestor, kde môže uznať svoju krehkosť. Nie štruktúry, kde si človek osvojuje náboženské kompetencie, ale komunity a spoločenstvá, kde človek zakúša Božiu nehu.

Podobenstvo o farizejovi a mýtnikovi nám pripomína, že výchova k viere je vo svojej podstate uvedením do vzťahu: do vzťahu s Bohom, ktorý nás miluje milosrdnou láskou, stále nás čaká, vždy nám odpúšťa a z našej biedy robí miesto, kde sa s nami stretáva.

(Podľa *Il Bollettino Salesiano*, marec 2026)

HE THAT HUMBLETH HIMSELF SHALL BE EXALTED

shutterstock

IMAGE ID: 748122562
www.shutterstock.com